

Х

Изх.№

ДО
Г-Н РУМЕН РАДЕВ
МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА

Относно: Спешна финансова подкрепа за гражданите, задължени да закупят средства за дялово разпределение на топлинна енергия с дистанционно отчитане

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАДЕВ,

Обръщам се към Вас по повод множество жалби и сигнали до омбудсмана от битови клиенти на топлофикационни дружества във връзка със значителните финансови разходи, които правят за изпълнението на законовото задължение за преоборудване на жилищата с топлинни разпределители и водомери за топла вода с дистанционно отчитане.

Разходите за замяна на топлинния разпределител само на един радиатор с нов уред с дистанционно отчитане са в размер над 50 лв. (в това число: стойност на уреда, доставка, монтаж, заснемане, програмиране, активиране на радиофункция, пломбиране), а за един водомер за топла вода с дистанционно отчитане най-често превишават 100 лв. Така за преоборудването на малко жилище с две отоплителни тела сумата надхвърля 200 лв.

За обществената значимост на този проблем информирах служебния министър на енергетиката в писмо с изх. № 04-46/24.02.2023 г. (Ваш вх. № Е-92-00-186/24.02.2023 г.). Обърнах внимание, че според някои оценки преминаването от уреди с визуално отчитане към уреди с дистанционно отчитане ще струва на битовите клиенти над 100 млн. лв. за периода 2021-2026 г., тъй като на замяна подлежат общо около 1,276 млн. радиаторни разпределители и около 660 хил. индивидуални водомера за топла вода.

Предвид ролята на Министерството на енергетиката в управлението на средствата от фондове на Европейския съюз за енергоспестяване и енергийно ефективност, отправих предложение за изработване на мярка за финансова подкрепа на битовите клиенти на топлофикационните дружества в сгради – етажна собственост, във връзка със законовото изискване за задължително преоборудване на инсталациите в жилищата им с уреди с дистанционно отчитане на потреблението на топлинна енергия.

Отбелязах, че в зависимост от размера на финансовия ресурс, който бъде мобилизиран, може да се приложат различни принципи за справедлива подкрепа на домакинствата, които имат законовото задължение да закупят устройства с дистанционно отчитане.

Като вариант за справедлива подкрепа предложих финансовата компенсация да бъде в размер на определена част (%) от общия разход, който всеки битов клиент на топлопреносно предприятие прави за преоборудването на имота си със средства за дялово разпределение на топлинната енергия с дистанционно отчитане. В случай на силна ограниченост на ресурса за подкрепа е възможен подход, при който държавата да компенсира в пълен размер само разходите за преоборудването с дистанционни уреди, направени от граждани, които имат право на социална помощ съгласно чл. 2, ал. 3 от Закона за социалното подпомагане.

С притеснение отбелязвам, че до момента не съм получила становище от Министерството на енергетиката по проблема.

Обръщам внимание, че задължението за поставяне на средства за дялово разпределение с дистанционно отчитане произтича от Директива (ЕС) 2018/844 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г., която е транспонирана в българското законодателство. Съгласно § 75 от Преходни и Заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за енергийната ефективност (в сила от 12.03.2021 г.) в срок до 01.01.2027 г. монтираните средства за дялово разпределение на топлинната енергия, които не са с възможност за дистанционно отчитане, следва да бъдат преустроени така, че да осигуряват възможност за дистанционно отчитане, или да се заменят със средства с дистанционно отчитане.

В допълнение, чл. 140, ал. 7 от Закона за енергетиката изисква при монтиране на нови средства за дялово разпределение същите да бъдат с дистанционно отчитане.

Поради поэтапното изтичане на гаранционните срокове на радиаторните разпределители, както и на валидността на удостоверенията за метрологична годност на индивидуалните водомери за топла вода, хиляди домакинства вече получиха задължителни указания от своите топлинни счетоводители в 1-месечен срок да извършат замяна на старите средства за дялово разпределение с нови устройства с дистанционно отчитане. Съгласно действащата нормативна уредба неизпълнението на тези указания води до начисляване на служебно завишено потребление на топлинна енергия „на база“ по партидата на клиента и до формирането на изкуствено завишени сметки на стойност десетки и дори стотици левове.

Уважаеми господин Радев,

Задължителната замяна на уредите с визуално отчитане с такива с дистанционно отчитане засяга домакинските бюджети на около 570 хиляди български семейства, клиенти на централното топлоснабдяване. Очаква се преоборудването да бъде особено масово през 2024 г., когато изтича вторият 10-годишен гаранционен срок на уредите след въвеждането на системата за дялово разпределение на топлинната енергия (раздел VI от Закона за енергетиката /обн. ДВ., бр.107 от 09.12.2003 г./).

Смятам, че този проблем следва да бъде приоритетно разгледан поради значителния размер на финансовите разходи, които битовите клиенти на централното топлоснабдяване са задължени да направят по силата на европейското и на българското законодателство. Обръщам внимание, че тези допълнителни разходи възникват на фона на рекордно високите регулирани цени на топлинната енергия, които битовите клиенти на топлофикационните дружества заплащат през настоящия ценови период.

Предвид гореизложеното и на основание на Закона за омбудсмана се обръщам към Вас с препоръка за спешно изработване на инструмент за справедлива финансова подкрепа за битовите клиенти на топлофикационните дружества, които имат законовото задължение да закупят по-скъпи уреди за дялово разпределение на топлинна енергия с дистанционно отчитане.

Очаквам Вашето становище в разумно кратък срок.

С уважение,

**ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**